

АНАЛІЗ КВІТКОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Г. І. ГОЛОДЮК, кандидат технічних наук, доцент;

Н. М. ГУРГУЛА

(Луцький національний технічний університет)

Анотація. Огляд сучасного стану ринку квіткової продукції та чинників, що впливають на формування ринку в Україні, дослідження основних тенденцій та перспектив розвитку. Під час проведення досліджень використано аналітичні та статистичні методи обробки даних. У процесі роботи використовувались дані Державного комітету статистики, матеріали статей та інтернет-конференцій з даної теми дослідження. Ґрунтується на методах аналізу, синтезу й узагальнення. Проаналізовано стан ринку в Україні та проведено дослідження основних виробників квіткової продукції. Проведено дослідження умов і перспектив розвитку ринку квітів. Установлено, що ринок квіткової продукції на даний час ще не повністю сформований, про що свідчить постійна зміна структури й учасників цього ринку. Проаналізовано показники імпорту й експорту квітів в Україні та чинники, що визначають їх динаміку. Охарактеризовано світових лідерів із виробництва квіткової продукції в розрізі асортименту. Подано інформацію про вітчизняних учасників квіткової галузі та визначено проблеми, пов'язані з розвитком квітникарства в Україні та реалізацією готової продукції. Український квітковий бізнес не можна вважати новою галуззю для України, проте він є високоприбутковим і має стійку тенденцію до зростання. Останнім часом помітна тенденція до збільшення як кількості приватних підприємств, так і великих компаній міжнародного рівня, які виробляють продукцію високої якості. Аналіз тенденцій розвитку ринку квіткової продукції в Україні дає можливість використання їх під час подальших досліджень.

Ключові слова: квіти, експорт, імпорт, ринок квітів, торгівля, якість.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Наразі у відкритому доступі немає систематизованої інформації про ринок квітів і декоративних рослин України, втім останніми роками ринок розвивається і стає потенційно привабливим для партнерства.

Український квітковий бізнес можна вважати новою галуззю, але перспективною, що має великий потенціал. Останнім часом спостерігається тенденція до збільшення кількості приватних підприємств і великих компаній на міжнародному рівні, які виробляють високоякісну продукцію в достатній кількості для забезпечення внутрішнього ринку. Повноцінний квітковий ринок з'явився в той час, коли в суспільстві ожила традиція дарувати букети на різні свята, ювілеї або просто, щоб показати добрі стосунки з людиною.

В Україні серед інших сегментів ринок продукції квітникарства є невеликим за обсягом, молодим, перспективним і швидко зростаю-

чим, але водночас і одним із найскладніших і трудомістких, який необхідно досконально вивчати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ринок продукції квітникарства досі залишається поза увагою науковців, хоча ця продукція давно увійшла в повсякденне життя та посіла в ньому вагоме місце. Останнім часом вітчизняні вчені, зокрема М. Бутко [1], С. Сорокіна [1, 2], Ю. Віннічук [3], П. Лахай [4] та інші, поглибили дослідження проблем функціонування та державного впливу на розвиток вітчизняного ринку продукції квітникарства. Вітчизняні вчені В. Баюра, Н. Гоцуєнко, С. Кваша, С. Крапива, Ю. Михайлов, В. Ходарченко й інші проводять дослідження становлення, функціонування та регулювання ринку квітникарства в Україні.

Формування цілей статті. Проаналізувати сучасний ринок квітів в Україні, визначити частку української продукції на вітчизняному ринку, ринок збуту, динаміку імпорту й експорту квіткової продукції, визначити основні тенденції та перспективи розвитку.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є світовий та вітчизняний ринок квіткової продукції.

Методи дослідження. У ході проведення дослідження використано аналітичні та систематичні методи обробки даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині ринок квіткової продукції в Україні можна вважати ще неповністю сформованим, про що свідчать постійні зміни структури й учасників цього ринку. 2019 рік був відзначений такими чинниками: суттєве збільшення частки ринку вітчизняних виробників і дешевих видів продукції; збільшення частки ринку дорогої екзотичної квіткової продукції; незначне скорочення асортименту продукції на ринку (оператори залишили в пропозиціях популярні види квіткової продукції та розширили екзотичні); повільне зростання обсягів продажів після значного падіння в 2018 р.; стабілізація цін під час зростання собівартості продукції; встановлення порівняно високих цін на продукцію квітництва, що створює сприятливі умови для розвитку ринку квітництва в Україні. Ці тенденції були пов'язані, по-перше, зі збільшенням світових цін на квіткову продукцію, падінням курсу гривні та з податковою і митною політикою в Україні. По-друге, економічна криза, занепад виробництва, підвищення безробіття, анексія Криму та військові дії Росії на сході України, суттєве зниження рівня та якості життя населення загальмували розвиток квіткового бізнесу в Україні.

Умовно ринок квіткової продукції можна розділити на три основних сегменти: ринок зрізаних квітів; горщикової продукції та посадкового матеріалу.

Статистики чи будь-якої іншої відкритої кількісної інформації щодо оцінки ринку зрізаних квітів в Україні наразі немає. За словами експертів, більше половини всіх зрізаних квітів, що продаються в Україні, імпортуються. Менша частка – квіти внутрішнього виробництва, вони вирощуються як спеціалізованими підприємствами (здебільшого троянди), так і непрофесійно – в господарствах населення на невеликих площах, які потім продаються переважно в невеликих кіосках і на стихійних ринках. У сегменті зрізаних квітів в Україні переважає виробництво троянд, гербер, гвоз-

дик, цибулинних квітів. Найбільш популярні на **ринку квітів** квіти в горщиках – фікус, орхідея, драцена, спатифіллум, азалія, бегонія. З них більшу частину імпортують із Голландії (90 %), Польщі, Данії та Італії.

Загалом аналіз квіткового ринку в Україні показує, що його обсяг значно залежить від фінансового добробуту населення нашої країни. Так було під час кризи 2014–2015 рр., ринок квітів зазнав падіння на 58 %, а протягом наступних двох років, після початку економічного підйому, він зріс на 40 %. Тенденція зростання продовжується і сьогодні, завдяки цьому очікується розвиток вітчизняного виробництва популярних квітів, особливо троянд. У цьому секторі з'являться нові учасники, які будуть конкурувати з провідними галузями сучасності, такими як «Асканія-Флора», «Камелія», «Фрезія», «Тандем».

Якщо оцінювати ринок з урахуванням фактичного імпорту та внутрішнього виробництва, за виключенням вирощування для особистих потреб у домогосподарствах, то загальна вартість свіжих зрізаних квітів у 2017 р. у цінах для кінцевого споживача становила 193 млн USD. З розрахунку, що 30 % усієї продукції припадає на сегмент B2B, а решта 70 % була продана в роздріб, то витрати одного домогосподарства на зрізані квіти в середньому становлять 9 USD у рік (що за середнього курсу долара до гривні в 2017 р. становить 240 грн) [5]. За оцінками більшості експертів, ринок у 2018 р. продовжував демонструвати позитивну динаміку, тому можемо припустити, що зростання імпорту відбулось щонайменше на 7 %, а внутрішнього виробництва – на 5 %. Отже, оціночна вартість ринку для кінцевого споживача в 2018 р. – 205 млн USD. Це за того ж розподілу між споживчим ринком і ринком бізнесу означає, що одне домогосподарство збільшило свої витрати на квіти до 10 USD у рік [6].

Троянди становлять основу продажів (до 70 %) в асортименті зрізаних квітів протягом усього року: саме троянди прийнято дарувати на будь-які події, тому їх широко використовують у флористиці. Найпопулярнішою є червона троянда (майже половина з усіх троянд), на другому місці біла троянда (25 %), троянди інших кольорів становлять найчастіше не більше 25 % асортименту. Наявність інших квітів в асортименті залежить від сезону (рис. 1).

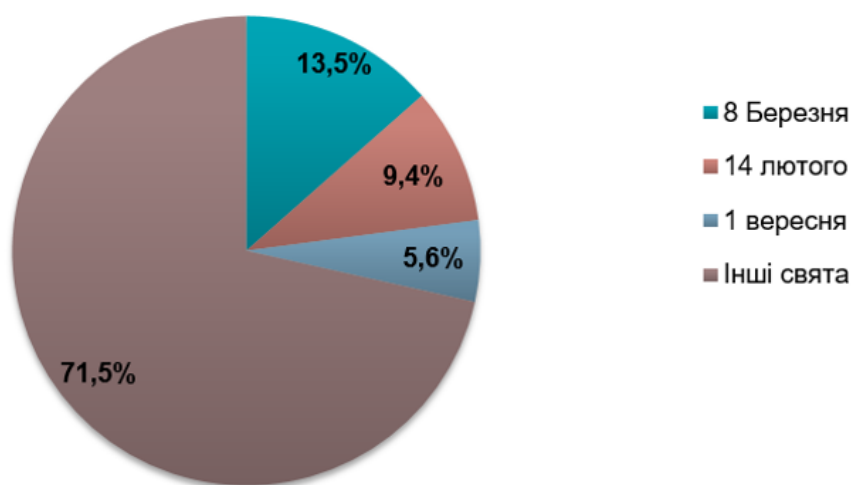

Джерело: Дані операторів ринку, оцінка Pro-Consulting

Рис. 1. Сезонна структура ринку квітів [7]

Український ринок є досить консервативним, тому асортимент складається головним чином із класичних категорій, новинки з'являються

дуже рідко. Структура продажів живих зрізаних квітів суттєво змінюється залежно від різноманітних свят (рис. 2).

Джерело: Дані операторів ринку, оцінка Pro-Consulting

Рис. 2. Структура продажів зрізаних квітів у святкові дні в Україні [7]

Усі експерти впевнені, що імпортованих зрізаних квітів на українському ринку значно більше, ніж українських. На думку деяких експертів, таке співвідношення становить 70 до 30 % на користь імпортованих квітів. При цьому частка імпортованих квітів значно збільшується на свята та у сезон із жовтня до кінця березня, коли на ринку зменшується частка місцевих квітів. Деякі експерти відмі-

чають загальне зниження темпів нарощування імпорту в 2018 р. через декілька чинників: падіння купівельної спроможності українців, великі ризики імпортування квітів як товару, що швидко псується, та політика демпінгу місцевих виробників квітів.

Велика частка зрізаних квітів імпортується нелегально, за оцінками різних експертів нелегальний імпорту становить від 10 до 80 %.

Основні країни, з яких імпортують квіти в Україну – Нідерланди, Колумбія, Еквадор, Кенія, Ефіопія, Малайзія. Також імпортуються квіти з Ізраїлю, Італії, Польщі, а деякі

екзотичні квіти – з Нової Зеландії, Австралії та Мексики. На рис. 3 представлені частки країн, що здійснюють міжнародну торгівлю квітами.

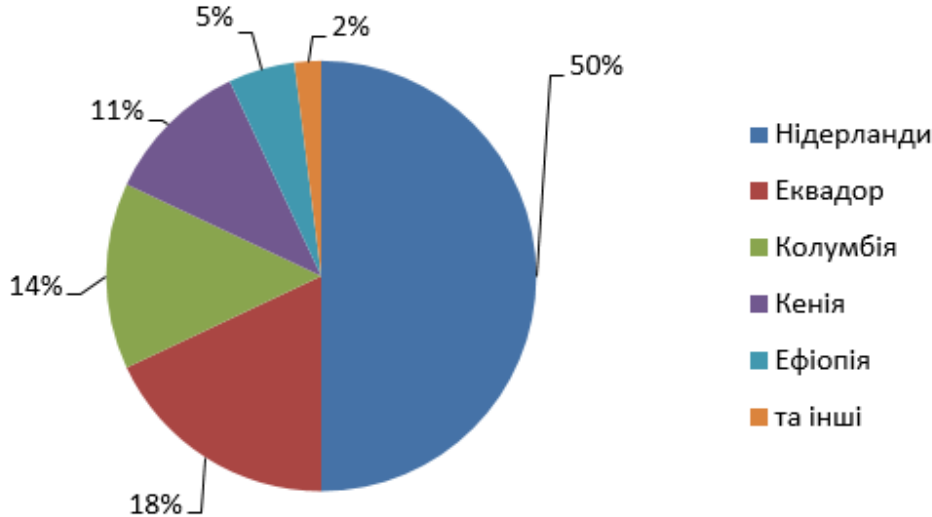

Рис. 3. Частки країн у міжнародній торгівлі квітами

Асортимент квітів українських виробників (як великих, так і маленьких) є класичним, зазвичай вирощують квіти, що користуються попитом. У виробників є різні стратегії: одні вирощують багато сортів, інші обмежуються невеликою кількістю сортів, проте вирощують великі об'єми одного сорту. Компанії-виробники намагаються не повторювати асортимент одна одної.

В Україні в промислових масштабах вирощуються лише троянди на зріз, найбільший виробник – «Асканія-Флора». Через карантинні заходи попит на квіткову продукцію найбільшого виробника «Асканія-Флора» різко впав, ринок якого на 90 % був зосереджений в Україні, зараз він зменшився до мінімуму, поставки троянд зменшились у кілька разів [9].

Найбільша кількість господарств, що займаються виробництвом тюльпанів, зосереджена у Львівській, Дніпропетровській, Харківській та Київській областях. В Україні в невеликих об'ємах вирощуються еustomи. Одним із промислових виробників еustomи є компанія «Сервіс Флора» в Запорізькій області. Невеликі непрофесійні виробництва еustomи розташовані в Київській, Миколаївській, Одеській та інших областях. Інші квіти на зріз вирощуються в зовсім маленьких об'ємах, непрофесійно в невеликих та індивідуальних господарствах.

Зростаюча тенденція горшкових квітів може потіснити сегмент зрізаних квітів, але він усе ще має достатньо місця, оскільки стає більш помітним зі зростанням загального розміру ринку.

Квіти в горщиках розділяють на 2 групи: кімнатні квіти та квіти для вуличного озеленення. Найбільш популярними в обох групах є квітучі рослини.

Серед кімнатних рослин найпопулярнішою є орхідея або фаленопсис (*Phalaenopsis*). Користуються попитом кімнатні квіти, які потребують найменших зусиль з догляду: кактуси, сукуленти, спатифіллуми, дифенбахії, драцени, хлорофітуми, ехеверії. Найбільш популярні квіти в горщиках для вуличного озеленення – чорнобривці, петунії, сурфінії, колеуси, бегонії, вербени, незабудки. Асортимент квітів у горщиках є усталеним, одні й ті самі квіти продаються роками, щороку з'являється не більше 5 % новинок. Більшість асортименту на ринку становлять квіти середньої цінової категорії. Кімнатні квіти в горщиках переважно імпортовані, в Україні виробляють не більше 10 % з усіх кімнатних рослин, що є на ринку. Тоді як вуличні квіти в горщиках здебільшого вирощують в Україні.

В Україні є такі найбільші виробники квітів у горщиках: «Камелія», «Плантпол», «Квіти

Закарпаття», «Голландські троянди» (Гарді), «Тандем».

Кімнатні квіти та квіти в горщиках для величного озеленення українського виробництва зазвичай вирощуються з розсади, що імпортується з Нідерландів. Уся необхідна супутня продукція для виробництва квітів у горщиках (грунт, горщики, добрива, пестициди для захисту рослин) також імпортована.

Ринок свіжих зрізаних квітів так і залишається доволі недослідженим. Це пов'язано з тим фактом, що офіційного джерела статистичних даних про ринок квітів в Україні практично не існує. Різноманітні дані про ринок (такі, як кількість проданих зрізаних квітів, об'єм вирощених квітів у господарствах України, а також об'єм імпорту й інші показники) дуже часто розраховуються експертами галузі на основі опосередкованих даних. Аналіз проводиться на основі інформації, наданої відкритими джерелами, а також даними, які надаються крупними оптовими дистриб'юторами свіжих зрізаних квітів, імпортерами та виробниками даної продукції, а також за професійними оцінками ринку зрізаних квітів. Отже, об'єм ринку, розрахований експертами галузі на основі опосередкованих даних про виробництво, імпорт та експорт квітів в Україні за результатами 2019 р., у грошовому еквіваленті становить 3,5 млрд дол., що на 9,4 % більше показника 2018 р. [10]. За п'ять років об'єм ринку живих квітів в Україні збільшився майже на третину у вартісному відношенні. За прогнозом експертів на 2021 р. об'єм ринку

живих квітів у грошовому еквіваленті збільшиться на 6,7 % до 4,7 млрд дол. США [13]. За результатами дослідження «Ринок свіжих зрізаних квітів в Україні» стійкий ріст об'ємів ринку у вартісному вираженні пояснюється збільшенням імпорту та ціни на продукцію, що реалізується.

За результатами оцінки експертів частка імпортних зрізаних квітів на ринку зрізаних квітів в Україні в останні роки становить 80–90 % [10].

Аналіз ринку квітів в Україні показує, що найрізноманітніший він у столиці. Регіональні оптові бази поповнюються квітами приблизно раз на тиждень, і чим менший населений пункт, тим менше магазинів та асортимент квітів.

Аналіз квіткового ринку України, проведений Pro-Consulting, визначив такі основні канали збуту: продовольчі ринки та невеликі кіоски завдяки відносно низьким цінам, свіжості продукції та зручному розташуванню; брендovanі флористи прагнуть встановити прямий контакт з виробниками та допоміжними послугами за конкурентного співвідношення ціни та якості; супермаркети та гіпермаркети, продовольчі товари, перевага тут віддається вже готовим букетам, які покупці купують на додаток до основного подарунка, придбаного в даному магазині; інтернет-магазини працюють як окремі, так і в автономному режимі служби доставки, дозволяють доставити квіти за допомогою кур'єра, перебуваючи на відстані (рис. 4).

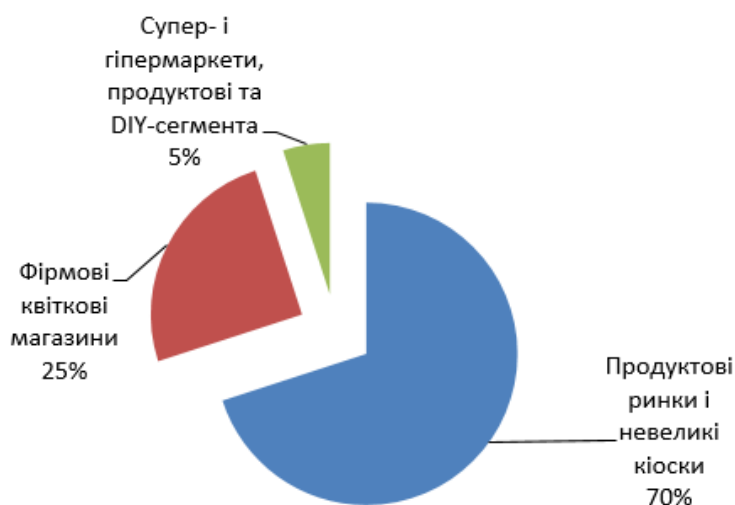

Рис. 4. Ринок реалізації квіткової продукції

Не менш вагомий показник розміру ринку відносно його об'єму. Незважаючи на велику наповненість обсягу ринку, потенційно він ще не повністю наповнений. За останні п'ять років об'єм ринку живих квітів виріс більше ніж на 60 %. І експерти припускають подальше його зростання. Виробничі підприємства, що займаються вирощуванням квітів на продаж, розміщуються переважно навколо великих міст і столиці.

Малий обсяг виробництва продукції українськими підприємствами пояснюється несприятливими кліматичними умовами для вирощування певних видів квітів. А також недостатнім обладнанням підприємств сучасною технікою, що дозволяє вирощувати конкурентоспроможні обсяги квітів на світовому ринку. Саме тому вивезення з України живих зрізаних квітів практично відсутнє. Квіткові салони сьогодні конкурують з мережевими магазинами, що контролюють 70 % роздрібних продажів. Найчастіше квіти купують імпульсивно, мимохідь, тому обсяги продажів продукції залежать від розташування торговельних закладів. Але майже 40 % продажів належать салонам середньої категорії, що надають високий рівень сервісу. Для покупців дуже важлива якість квітів і різноманітних композицій. Тому бренд – нині дуже важливий показник, якщо салон забезпечить якість товару та високий рівень обслуговування.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Українським квітникам доведеться підлаштовуватися до нових вимог споживачів і моди, щоб втримати хоча б український ринок. Ринок рослин – перспективний і рентабельний сектор української економіки із великими перспективами росту. Збільшення масштабів озеленення великих та менших міст, більш продумане озеленення міських просторів і присадибних ділянок надасть можливість розвинути ринок у всіх категоріях (декоративні рослини для озеленення, квіти в горщиках, квіти на зріз, посадковий матеріал). Щодо імпортованої продукції, то для зменшення посередників слід проводити прямі покупки з аукціонів і через Інтернет. Українським виробникам необхідно розширити асортимент продукції, що дасть можливість змінити співвідношення вітчизняної та імпортованої продукції на користь вітчизняної.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бутко М. П. Теоретичні засади становлення ринків флористичної продукції / М. П. Бутко, І. В. Соломаха // Регіональна економіка. – 2012. – № 4(66). – С. 161–169.
2. Соломаха І. В. Методологічні засади оцінювання ринкових потреб регіону в живих зрізаних квітах / І. В. Соломаха // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2013. – № 4(70). – С. 251–260.
3. Віннічук Ю. Як квіти потрапляють в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biz.-sensor.net.ua/resonance/3054437/yak_kviti_potraplya-yut_v_ukranu (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
4. Лахай П. З якої країни ваш букет? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroportal.-ua/ua/views/blogs/iz-kakoi-strany-vash-buket/> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
5. У 2017 році імпорт квітів в Україну зріс на чверть [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prm.ua/u-2017-rotsi-import-kvitiv-v-ukrayinu-zris-na-chvert> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
6. Огляд ринку квітів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2651676-import-troandv-ukrainu-zbilsivsa-na-cvert.html> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
7. Аналіз ринку квітів в Україні: які квіти купують частіше і на які свята [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/analiz-rynka-cvetov-v-ukraine-kakie-cvety-pokupayut-chashe-i-na-kakie-prazdniki> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
8. У 2019 році імпорт квітів в Україну зріс на чверть [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://prm.ua/u-2019-rotsi-import-kvitiv-v-ukrayinuzris-na-chvert> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
9. Як влаштований квітковий бізнес [Елек-

- тронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2019/09/19/651632/> (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
10. Ринок квітів та декоративних рослин в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/pavel/Downloads/Ornamental_Market+Study_SHORT_UA+final%20 (дата звернення: 01.11.2020). – Назва з екрана.
5. U 2017 rotsi import kvitiv v Ukrainu zris na chvert [In 2017, the import of flowers to Ukraine increased by a quarter]. Retrieved from <https://prm.ua/u-2017-rotsi-import-kvitiv-v-ukrayinu-zris-na-chvert> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
6. Ohliad rynku kvitiv [Flower market overview]. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2651676-import-troandv-ukrainu-zbilsivsa-na-cvert.html> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
7. Analiz rynku kvitiv v Ukrayini: yaki kvity kupuyut' chastishe i na yaki svyata [Analysis of the flower market in Ukraine: which flowers are bought more often and on which holidays]. Retrieved from <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/analiz-rynka-cvetov-v-ukraine-kakie-cvety-pokupayut-chashe-i-na-kakie-prazdniki> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
8. U 2019 rotsi import kvitiv v Ukrainu zris na chvert [In 2019, the import of flowers to Ukraine increased by a quarter]. Retrieved from <https://prm.ua/u-2017-rotsi-import-kvitiv-v-ukrayinuzris-na-chvert> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
9. Yak vlashtovanyi kvitkovyi biznes [How the flower business is arranged]. Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/publications/2019/09/19/651632/> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
10. Rynok kvitiv ta dekoratyvnykh roslyn v Ukraini [Market of flowers and ornamental plants in Ukraine]. Retrieved from file:///C:/Users/pavel/Downloads/Ornamental_Market+Study_SHORT_UA+final%20 (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].

REFERENCES

1. Butko M. P. & Solomakha I. V. (2012). Teoretychni zasady stanovlennia rynkiv florystychnoi produktsii [Theoretical principles of formation of markets for floral products]. *Rehionalna ekonomika – Regional economy*, № 4(66), 161-169 [in Ukrainian].
2. Solomakha I. V. (2013). Metodolohichni zasady otsiniuvannia rynkovykh potreb rehionu v zhyvykh zrizanykh kvitakh [Methodological bases of estimation of market needs of the region in live cut flowers]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu – Bulletin of Chernihiv State Technological University*, 4(70), 251-260 [in Ukrainian].
3. Vinnichuk Yu. Yak kvity potrapliaiut v Ukrainu [How flowers get to Ukraine]. Retrieved from https://biz.-censor.net.ua/resonance/3054437/yak_kviti_potraplya-yut_v_ukranu (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].
4. Lakhai P. Z yakoi krainy vash buket [From which country is your bouquet]. Retrieved from <http://agroportal.-ua/ua/views/blogs/iz-kakoi-strany-vash-buket/> (accessed 01 November 2020) [in Ukrainian].

Г. І. Голодюк, кандидат технічних наук, доцент; **Н. М. Гургула** (Луцький національний технічний університет). **Аналіз цвіткового ринку України.**

Анотація. *Обзор современного состояния рынка цветочной продукции и факторов, влияющих на формирование рынка в Украине, исследование основных тенденций и перспектив развития. При проведении исследований использованы аналитические и статистические методы обработки данных. В процессе работы использовались данные Государственного комитета статистики, материалы статей и интернет-конференций по данной теме исследования. Основывается на методах анализа, синтеза и обобщения. Проанализировано состояние рынка в Украине и проведено исследование основных производителей цветочной продукции. Проведено исследование условий и перспектив развития рынка цветов. Установ-*

лено, что рынок цветочной продукции в настоящее время еще полностью не сформирован, о чем свидетельствует постоянное изменение структуры и участников этого рынка. Проанализированы показатели импорта и экспорта цветов в Украине и факторы, определяющие их динамику. Охарактеризованы мировые лидеры по производству цветочной продукции в разрезе ассортимента. Представлена информация об отечественных участниках цветочной отрасли и определены проблемы, связанные с развитием цветоводства в Украине и реализацией готовой продукции. Украинский цветочный бизнес нельзя считать новой отраслью для Украины. Однако он является высокодоходным и имеет устойчивую тенденцию к росту. В последнее время заметна тенденция к увеличению как количества частных предпринимателей, так и крупных компаний международного уровня, производящих продукцию высокого качества. Анализ тенденций развития рынка цветочной продукции в Украине дает возможность использования их при последующих исследованиях.

Ключевые слова: цветы, экспорт, импорт, рынок цветов, торговля, качество.

G. Golodyuk, PhD, Associate Professor; **N. Gurgula** (Lutsk national technical university). **Analysis of the flower market of Ukraine.**

Annotation. Review of the current state of the market of flower products and factors influencing the formation of the market in Ukraine and study of the main trends and prospects of development. Analytical and statistical methods of data processing were used during the research. In the course of the work the data of the State Statistics Committee, materials of articles and Internet conferences on this research topic were used. It is based on methods of analysis, synthesis and generalization. The state of the market in Ukraine is analyzed and the research of the main producers of flower products is carried out. A study of the conditions and prospects for the development of the flower market. It is established that the market of flower products is currently not fully formed, as evidenced by the constant change in the structure and participants of this market. The indicators of import and export of flowers in Ukraine and the factors that determine their dynamics are analyzed. The world leaders in the production of flower products in terms of range are described. The information on domestic participants of the flower industry is given and the problems connected with the development of floriculture in Ukraine and the sale of finished products are identified. Ukrainian flower business cannot be considered a new industry for Ukraine. However, it is highly profitable and has a steady upward trend. Recently, there has been a noticeable tendency to increase both the number of private entrepreneurs and large international companies that produce high quality products. Analysis of trends in the market of flower products in Ukraine makes it possible to use them in further research.

Key words: flowers, export, import, flower market, trade, quality.